

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНА СПРАВА

спеціальність	206 садово-паркове господарство	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	садово-паркове господарство	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Познякова Світлана Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Біологія»

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.03.03 «Лісознавство і лісівництво».

Вчене звання - доцент кафедри лісівництва

Досвід роботи – 21 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 3 навчальних посібників;
- співавторка 8 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективних монографій;
- досвід роботи у складі НМК;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962370753	електронна пошта	s.poznyakova@ukr.net 0962370753@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування знань у здобувачів вищої освіти щодо положень природно-заповідної справи, ознайомлення з основними категоріями природно-заповідного фонду України, Європейського Союзу та Світу, вивчення основ заповідної справи, спрямованої на збереження біологічного різноманіття рідкісних живих організмів, унікальних і типових екосистем, оволодіння практичними навичками ведення екологічно збалансованого садово-паркового господарства та збереження біологічного різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	• розуміння основ природно-заповідної справи у садово-парковому господарстві (ЗК 8, СК 1, ПРН 4, 6) / тестові завдання, усне опитування • вміння застосовувати знання у професійній та природоохоронній діяльності (ЗК 9, СК 6, ПРН 4, 6) / тестові завдання, усне опитування • здатність практично застосовувати набуті знання з підбору асортименту рідкісних декоративних рослин, з метою їх поширення та розповсюдження (ЗК 8, 10, СК 11, ПРН 4, 5) / тестові завдання, усне опитування • здатність створювати біологічно стійкі, естетично цінні рослинні угруповання на об'єктах садово-паркового господарства з метою збереження біорізноманіття (ЗК 10, СК 11, ПРН 6) / тестові завдання, усне опитування • здатність використовувати набуті знання з метою виділення та заповідання природоохоронних територій (ЗК 8, 10, СК 1, 11, ПРН 6) / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 22 години – лекції, 22 години – практичні заняття; 46 годин – самостійна робота; модульний контроль (3 модулі); підсумковий контроль – іспит
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових	Програмні результати навчання	ПРН 4. Володіти базовими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-

об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Лекція 1.	Природно-заповідна справа, предмет, об'єкт, завдання і методи вивчення. Сучасна екологічна ситуація.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Законодавство України про природоохоронні території. Закони України “Про природно-заповідний фонд України”. “Про охорону навколишнього природного середовища”.	Самостійна робота	Природно-заповідний фонд Полісся.
Лекція 2.	Історія природно-заповідної справи. Природно-заповідний фонд України. Біосферні заповідники. Природні заповідники.	ПЗ 2	Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду. Біосферні заповідники, природні заповідники.		Природно-заповідний фонд Лісостепу.
Лекція 3.	Природно-заповідний фонд України. Національні природні парки. Регіональні ландшафтні парки. Заказники	ПЗ 3	Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду. Національні природні парки, заказники.		Природно-заповідний фонд Українських Карпат.
Лекція 4.	Штучно створені об'єкти ПЗФ. Дендропарки. Ботанічні сади. Пам'ятки природи. Пам'ятки садово-паркового мистецтва.	ПЗ 4	Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду штучно створених.		Природно-заповідний фонд Криму.

Модуль 2. УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЯМИ ТА ОБ'ЄКТАМИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

Лекція 5.	Зелена книга України. Основні положення про Зелену книгу України. Рослинні угруповання занесені до Зеленої книги.	ПЗ 5	Типові та рідкісні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги.	Самостійна робота	Збереження генофонду, ценофонду, ландшафтних комплексів, сприяння підтриманню екологічної рівноваги. Антропогенні зміни в природному середовищі та їх екологічні наслідки. Рідкісні та зникаючі види рослин і тварин. Екотуризм і заповідна справа. Зелений туризм.
Лекція 6.	Червона книга України. Закон про Червону книгу України. Рослинний і тваринний світ.	ПЗ 6	Червона книга. Рослини, занесені до Червоної книги України.		
Лекція 7.	Екологічна мережа України. Екологічні ядра, екологічні коридори.	ПЗ 7	Червона книга. Тварини, занесені до Червоної книги України.		
Лекція 8	Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.	ПЗ 8	Розрахунок розміру шкоди, заподіяної об'єктам природно-заповідного фонду.		

Модуль 3. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ

Лекція 9	Міжнародні природоохоронні конвенції та угоди.	ПЗ 9	Міжнародні природоохоронні конвенції	Самостійна робота	Порівняльна оцінка структури природно-заповідного фонду України і світу. Природно-заповідний фонд світу та його оцінка. Транскордонні природоохоронні території. Міжнародні наукові програми з заповідної справи.
Лекція 10	Міжнародні природоохоронні організації. Поняття про транскордонні природоохоронні території. Охорона всесвітньої природної спадщини.	ПЗ 10	Природоохоронні території та об'єкти в країнах Європи та Азії. Рідкісні рослини та тварини		
Лекція 11	Міжнародна класифікація природно-заповідних територій.	ПЗ 11	Природно-заповідний фонд Америки, Африки, Австралії. Рідкісні рослини та тварини.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Заповідна справа в Україні: навч. посібник. / За ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. К.: Географіка, 2003. 306 с. 2. Зелена книга України /під загальною редакцією члена-кореспондента НАН України Я.П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с. 3. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Навчальний посібник. К.: Арістей, 2007. 480 с. 4. Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення / Гол. ред. К.М. Ситник. К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2009. 332с. 5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. К. : Глобалконсалтинг, 2009. 900 с. 6. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І.А. Акімова К. : Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.	Методичне забезпечення	1. Андронов В.А., Варивода Є.О., Тітенко Г.В. Заповідна справа: навч. посіб. Х.: НУЦЗУ, 2013. 204 с. 2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 р. /Відомості Верховної Ради України (ВВР) . 1992. № 34. С. 502). 3. Коцюба І.Ю. Тестові завдання із заповідної справи: Навчальний посібник. – Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 80с. 4. Познякова С.І. Природно-заповідна справа: методичні вказівки до виконання практичних робіт та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». ДБТУ. Харків: 2022. 126 с. 5. Пузік В.К. Волощенко В.В., Криштоп Є.А. Заповідна справа: навч. посібник. Х.: ХНАУ, 2012. 198 с. 6. Солодкий В.Д., Товажнянський Л.Л., Масікевич Ю.Г., Білокінь М.В. Заповідна справа: підручник. Чернівці: Зелена Буковина, 2005. 288 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.